

با سمه تعالی

سوالات امتحان نهانی درس: آرایه های ادبی	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۲۰	سال سوم آموزش متوسطه	سال سوم آموزش متوسطه
دانش آموزان و دانشجویان آزاد سراسر کشور در فوتبال دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹			دانش آموزان و دانشجویان آزاد سراسر کشور در فوتبال دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹
مرکز سنجش آموزش و پژوهش			http://aee.medu.ir

ردیف	سوالات	نمره
۱	از مهم ترین تأثیرات « قافیه » در شعر است.	+/۲۵
۲	کدام بخش قصیده ، مقصود اصلی شاعر را در بر دارد ؟	+/۲۵
۳	تعداد رشته ها در « مسمط تضمینی » تابع چیست ؟	+/۲۵
۴	کدام اثر ، از اولین متنوی های شعر فارسی دری است ؟ الف) منطق الطیور ب) شاهنامه پ) آفرین نامه ت) بوستان	+/۲۵
۵	از عمدۀ ترین درون مایه های شعر نیما می ، دو مورد را بنویسید.	+/۵
۶	برای فهم یک تشییه ، باید به سراغ کدام پایه‌ی تشییه رفت ؟ چرا ؟ این پایه را ، در تشییه موجود در بیت زیر مشخص کنید. « نالم ز دل چو نای من اندر حصار نای پستی گرفت همت من زین بلند جای »	+/۷۵
۷	« تشییه بلیغ » موجود در بیت زیر را ، مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. « ز تاب آتش دوری ، شدم غرق عرق چون گل بیار ای باد شبگیری ، نسیمی زان عرق چینم »	+/۵
۸	با توجه به بیت « صلای یوسف گل شد چهان گیر زلیخای جوان شد عالم پیر »: الف) حذف کدام پایه‌ی تشییه ، ادعای اتحاد و هم سانی طرفین تشییه را ، قوت بخشیده است ؟ ب) صفت مشترک « طرفین تشییه » را در مصraig دوم بیت بیابید. پ) « مشبّه » را در تشییه موجود در مصraig اول بنویسید.	+/۷۵
۹	با « مشبّه » به « زیر یک » « تشییه مرکب » بسازید. « گل هایی قرمز که در موغازاری سیز روییده اند. »	+/۵
۱۰	با توجه به بیت « نفسی بیا و بنشین ، سخنی بگو و بشنو که به تشنگی بمُردم برو آب زندگانی » الف) ذکر کدام پایه‌ی تشییه به تنها بیان ، سبب پیدایش « استعاره‌های مصحرّه » شده است ؟ ب) مفهوم این استعاره ها را بنویسید.	+/۷۵
۱۱	در استعاره‌ی موجود در کدام بیت ، جزوی از « مشبّه » به « مشبّه » اضافه شده است ؟ این اضافه را ، مشخص کنید و نام آن را بنویسید. الف) قضا چون ز گردون فرو هشت پر همه زیرکان کور گردند و کر ندانست که در این دامگه چه افتاده است ب) تو را ز کنگره‌ی عرش می زند صفير « ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم »	+/۷۵

با سمه تعالی

سوالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی	روشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۲۰		سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پژوهش	دانش آموزان و دانشجویان آزاد سراسر کشور در فواید دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹ http://aee.medu.ir		

ردیف	سوالات	نمره
۱۲	در بیت زیر، کدام واژه در پیدایش « استعاره‌ی مکنیه » مؤثر بوده است؟ نوع این استعاره‌ی مکنیه را بنویسید. « گرچه من خود ز عدم دل خوش و خندان زادم عشق آموخت مرا شکل دگر خنديدين »	۰/۵
۱۳	در بیت « یکی درخت <u>گل</u> اندر میان خانه‌ی ماست / که سروهای چمن پیش قامتش پستند »، « معنای مجازی » ترکیب مشخص شده و « نوع علاقه » ای آن را بنویسید.	۰/۵
۱۴	با توجه به بیت « برأشفت ایران و برخاست گرد / همی هر کسی کرد ساز نبرد » الف) کدام واژه « مجاز » است؟ « مفهوم » آن را بنویسید. ب) « قرینه » و « نوع علاقه » ای این مجاز را مشخص کنید.	۱
۱۵	مفهوم « کنایات » زیر را بنویسید. الف) سخن دهان به دهان می گشت. ب) ریش در دست دیگری داشتن.	۰/۵
۱۶	در بیت زیر « کنایه » را بباید و « مفهوم » آن را بنویسید. « چو بشنید بیچاره بگریست زار که ای خواجه دستم ز دامن بدار »	۰/۵
۱۷	جمله ای بنویسید و در آن، واژه‌ی « نفس » را در معنای مجازی به کار ببرید.	۰/۵
۱۸	در بیت زیر، تکرار آگاهانه‌ی مصوت بلند در غنای موسیقی بیت، مؤثر است. « جان بی جمال جانان میل جهان ندارد هر کس که این ندارد حقاً که آن ندارد »	۰/۵
۱۹	با توجه به بیت « گفتم گره نگشوده ام، زان طره تا من بوده ام / گفتا منش فرموده ام، تا با تو طواری کند » « سجع ها » را بباید و « نوع » آن ها را بنویسید.	۱
۲۰	در کدام بیت، آرایه‌ی « موازنه » به کار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید. الف) تازه ترین سنبل صحرای ناز ب) خواب نوشین بامداد رحیل	۱
۲۱	ارزش موسیقایی جناس موجود در کدام بیت، بیشتر است؟ دلیل خود را، با ذکر واژه‌های هم جنس، بنویسید. الف) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی ب) هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید	۱
۲۲	در بیت زیر، « جناس » ها را بباید و « نوع دقیق » هر یک را بنویسید. « شکر کند چرخ فلک، از ملک و ملک / کز کرم و بخشش او، روشن و تابنده شدم »	۱
۲۳	در کدام یک از بیت‌های زیر، آرایه‌ی « تصدیر » وجود دارد؟ چرا؟ الف) همه بینند نه این صنع که من می بینم همه خوانند نه این نقش که من می خوانم ب) عطار شد آن عارض و آن خط سیه عطر هم عاشق عطرمن و هم عاشق عطار	۰/۵
	« ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی سوم »	

با اسمه تعالی

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۸ صبح	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی
تاریخ امتحان : ۱۳۸۹ / ۳ / ۲۰			سال سوم آموزش متوسطه
موکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	دانش آموزان و دلطلیبان آزاد سراسر کشور در فوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹		

ردیف	سوالات	نمره
۲۴	ارتباط میان واژه‌های مشخص شده در هر یک از بیت‌های زیر، سبب پیدایش کدام «آرایه‌های ادبی» شده است؟ الف) ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد ب) ز <u>شرق</u> سرکوی، <u>آفتاب</u> طلعت تو	۱
۲۵	تضاد به کار رفته در کدام بیت، هنرمندانه و از لطیف ترین نوع تضادهاست؟ این تضاد را مشخص کنید. الف) مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم ب) بار فراق دوستان بس که نشسته بر دلم	+۵
۲۶	در عبارت زیر، آرایه‌ی «حس آمیزی» را بیابید و دلیل خود را بنویسید. «مثل این است که شب نمناک است / دیگران را هم غم هست به دل / غم من لیک / غمی غمناک است.»	+۵
۲۷	در بیت «ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالی است / حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است» واژه‌ی «ماه»، یقیناً به معنی است و در معنی با واژه‌های سال و هفته، متناسب است؟ به همین دلیل آرایه‌ی را پدید آورده است.	۱
۲۸	در بیت «آن نه زلف است و بناگوش که روز است و شب است / و آن نه بالای صنوبر که درخت رطب است» الف) «لف و نشر» از چه نوع است؟ ب) نوع رابطه‌ی «لف ها و نشرها» را بنویسید.	+۵
۲۹	با توجه به بیت «ذره را تا نبود همت عالی حافظ / طالب چشممه‌ی خورشید درخشنان نشود» شاعر، دلیل حرکت ذره را به سمت بالا چه می‌داند؟ این کاربرد سبب ایجاد کدام آرایه‌ی معنوی شده است؟	+۵
۳۰	در هر یک از بیت‌های زیر، کدام یک از آرایه‌های «اغراق»، «تضمين»، «تلمیح» و «تناقض» وجود دارد؟ قسمت‌هایی را که نشان دهنده‌ی این آرایه‌های است، مشخص کنید. الف) ای پریشان گوی مسکین، پرده دیگر کن ب) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای پ) هرگز کسی ندید بدین سان نشان برف ت) بهر این فرمود رحمان ای پسر	۲
	«موفق باشید» جمع نمره	۲۰

باشندگان تعالیٰ

ساعت شروع : ۸ صبح	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی
تاریخ امتحان : ۲۰ / ۳ / ۱۳۸۹		سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزادسازکننده فوتب دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	تکمیل وزن (۰/۲۵)	+/۲۵
۲	نهای اصلی (۰/۲۵)	+/۲۵
۳	تعداد بیت‌های غزل (یا تعداد بیت‌های شعر تضمین شده) (۰/۲۵)	+/۲۵
۴	آفرین نامه (یا قسمت پ) (۰/۲۵)	+/۲۵
۵	عشق، سیاست، اجتماع. (ذکر دو مورد، هر کدام ۰/۲۵)	+/۵
۶	مشبّه به (۰/۲۵)، زیبرا و جه شبه از آن، استنباط می‌شود. (۰/۲۵)، نای (۰/۲۵)	+/۷۵
۷	آتش دوری (۰/۲۵)، اضافی (یا اضافه‌ی تشییه‌ی) (۰/۲۵)	+/۵
۸	(الف) ادات تشییه (۰/۲۵) ب) زیبایی و طراوت (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵) پ) گل (۰/۲۵)	+/۷۵
۹	دانه‌های یاقوت در میان حیری سبز رنگ (۰/۲۵) همچون گل هایی قرمزند که در مرغزاری سبز، روییده‌اند. (۰/۲۵) (یا هر پاسخ صحیح دیگر)	+/۵
۱۰	(الف) مشبّه به (۰/۲۵) ب) نیازمندی شاعر (۰/۲۵)، دوست (۰/۲۵)	+/۷۵
۱۱	بیت «ب» یا بیت «تو راز کنگره‌ی ...» (۰/۲۵)، کنگره‌ی عرض (۰/۲۵)، اضافه‌ی استعاری (۰/۲۵)	+/۷۵
۱۲	عشق (۰/۲۵)، نوع استعاره: «تشخیص» یا «انسان انگاری» یا «شخصیت بخشی» (۰/۲۵)	+/۵
۱۳	معنای مجازی: یار (۰/۲۵)، نوع علاقه: شباهت (۰/۲۵)	+/۵
۱۴	(الف) ایران (۰/۲۵)، مردم ایران (یا ایرانیان) (۰/۲۵) ب) قرینه: برآشفت (۰/۲۵)، نوع علاقه: کلیه (یا محلیه) (۰/۲۵)	۱
۱۵	(الف) فاش شدن سخن (جاری شدن سخن و صحبت یا هر مفهوم مشابه و درست دیگر) (۰/۲۵) ب) ب اختیار بودن (اختیارش در دست دیگری باشد یا هر پاسخ مشابه و درست دیگر) (۰/۲۵)	+/۵
۱۶	کنایه: دستم ز دامن بدار (یا دست از دامن برداشتن) (۰/۲۵)، مفهوم: رها کردن (یا هر پاسخ مشابه و درست دیگر) (۰/۲۵)	+/۵
۱۷	دیدم نفسم در نمی گیرد (۰/۵) (یا هر پاسخ مشابه و درست دیگر)	+/۵
۱۸	«آ» (۰/۲۵)، درونی (یا لفظی) (۰/۲۵)	+/۵
	«ادامه در صفحه‌ی دوم»	

باشندگان تعالیٰ

ساعت شروع : ۸ صبح تاریخ امتحان : ۲۰ / ۳ / ۱۳۸۹	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی سال سوم آموزش متوسطه	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی دانش آموزان و داوطلبان آزادسازی کشور در فوتبال دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹
مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir		

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۹	سبع : «نگشوده ام» و «بوده ام» یا «بوده ام» و «فرموده ام» (۰/۲۵) ، نوع سبع : «مطرّف» (۰/۲۵) سبع : «نگشوده ام» و «فرموده ام» (۰/۲۵) ، نوع سبع : «متوازی» (۰/۲۵)	۱
۲۰	بیت «الف» (۰/۲۵) زیرا : سجع های متوازی (۰/۲۵) و متوازن (۰/۲۵) در مقابل هم قرار گرفته اند (۰/۲۵) (یا هر توضیح مشابه و درست دیگر)	۱
۲۱	بیت «الف» (۰/۲۵) زیرا : دو واژه‌ی چنگ (۰/۲۵) ، از نظر تلفظ و شکل ظاهری هم سان (۰/۲۵) اما در معنی ، متفاوت اند. (۰/۲۵) (یا ، زیرا دو واژه‌ی چنگ (۰/۲۵) دارای جناس تام هستند. (۰/۵)) (یا هر توضیح درست دیگر)	۱
۲۲	جناس : «فلک» و «ملک» (۰/۲۵) ← نوع جناس : ناقص اختلافی (۰/۲۵) جناس : «ملک» و «ملک» یا «ملک» و «ملک» یا «ملک» و «ملک» (۰/۲۵) ← نوع جناس : ناقص حرکتی (۰/۲۵)	۱
۲۳	بیت «ب» (۰/۲۵) زیرا : واژه‌ی «عطار» در «آغاز» و «پایان» بیت ، تکوار شده است. (۰/۲۵)	+۵
۲۴	الف) اشتقاد (۰/۵) ب) مراعات نظیر (۰/۵)	۱
۲۵	بیت «ب» (۰/۲۵) ، «می رود» و «نمی رود» (۰/۲۵)	+۵
۲۶	حس آمیزی : نمناکی شب (یا شب نمناک است). (۰/۲۵) زیرا : شاعر دو حسن لامسه و بینایی را در هم آمیخته است (۰/۲۵) (یا هر توضیح مشابه و درست دیگر)	+۵
۲۷	دوست (یا معشوق) (۰/۲۵) ، سی روز (۰/۲۵) ، ایهام تناسب (۰/۵)	۱
۲۸	الف) مشوش (به هم ریخته) (۰/۲۵) ب) رابطه‌ی مشبه و مشبّه به (یا رابطه‌ی تشییه) (۰/۲۵)	+۵
۲۹	همت عالی ذره (۰/۲۵) ، حسن تعليل (۰/۲۵)	+۵
۳۰	الف) تلمیح (۰/۲۵) ، مصراع دوم (۰/۲۵) ب) تناقض (۰/۲۵) ، حاضر غایب (۰/۲۵) پ) اغراق (۰/۲۵) ، مصراع دوم (۰/۲۵) ت) تصمین (۰/۲۵) ، کل یوم هو فی شان (۰/۲۵)	۲
	جمع نمره «خسته نباشید»	۲۰